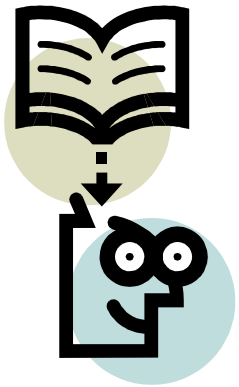
PSER

K1

Základní školství a školní stravování v Sokolově

Sokolov
2007
Odbor školství a kultury

1. Úvod

Od 1.ledna 2005 platí nový školský zákon. Tento dlouho očekávaný zákon přináší řadu radikálních změn a nových podnětů pro naše školství a ruší všechny předchozí zákony a nařízení..

Sokolovské základní školství je zastoupeno 7 základními školami, které zřizuje město, Základní uměleckou školou, Domem dětí a mládeže, které rovněž zřizuje město. Všechny tyto městské příspěvkové organizace mají právní subjektivitu. V roce 2007 jsou ve městě ještě soukromé školy a do konce školního roku 2006/2007 zde působí Základní škola praktická a speciální, kterou zřizuje Krajský úřad Karlovy Vary. Tato škola je k 31.7.2007 zrušena a děti přecházejí do městských škol. Mimo základní školy zde působí 7 mateřských škol (zřizovatel město) a střední školy (státní i soukromé).

Financováni probíhá ze dvou zdrojů – státní rozpočet
- rozpočet města, případně sponzorské dary.

Platové náležitosti jsou financovány ze státního rozpočtu, provozní náklady jdou z rozpočtu města.. Z ekonomického hlediska je tedy žádoucí minimalizovat počet tříd a škol, aby na provoz město vydávalo jen nezbytně nutné částky. Proti tomuto názoru stojí za prvé školský zákon a hygienické předpisy, které jasně říkají, kolik dětí může být v jednotlivých třídách, což je jedno omezení a za druhé dlouholetá zkušenost pedagogů a rovněž požadavek školského zákona na menší počet žáků ve třídě. Menší počet umožňuje kvalitnější výuku, protože učitel má více času na každého žáka, může se mu individuálně věnovat. To je dlouhodobý rozpor mezi kvalitativními požadavky na výuku a ekonomickými hledisky. Proto se v posledních letech ustálil názor, že optimální počet žáků ve třídě je 24 (u prvňáčků ještě méně), maximální ještě přijatelný je 30. Vše ostatní jsou výjimky.

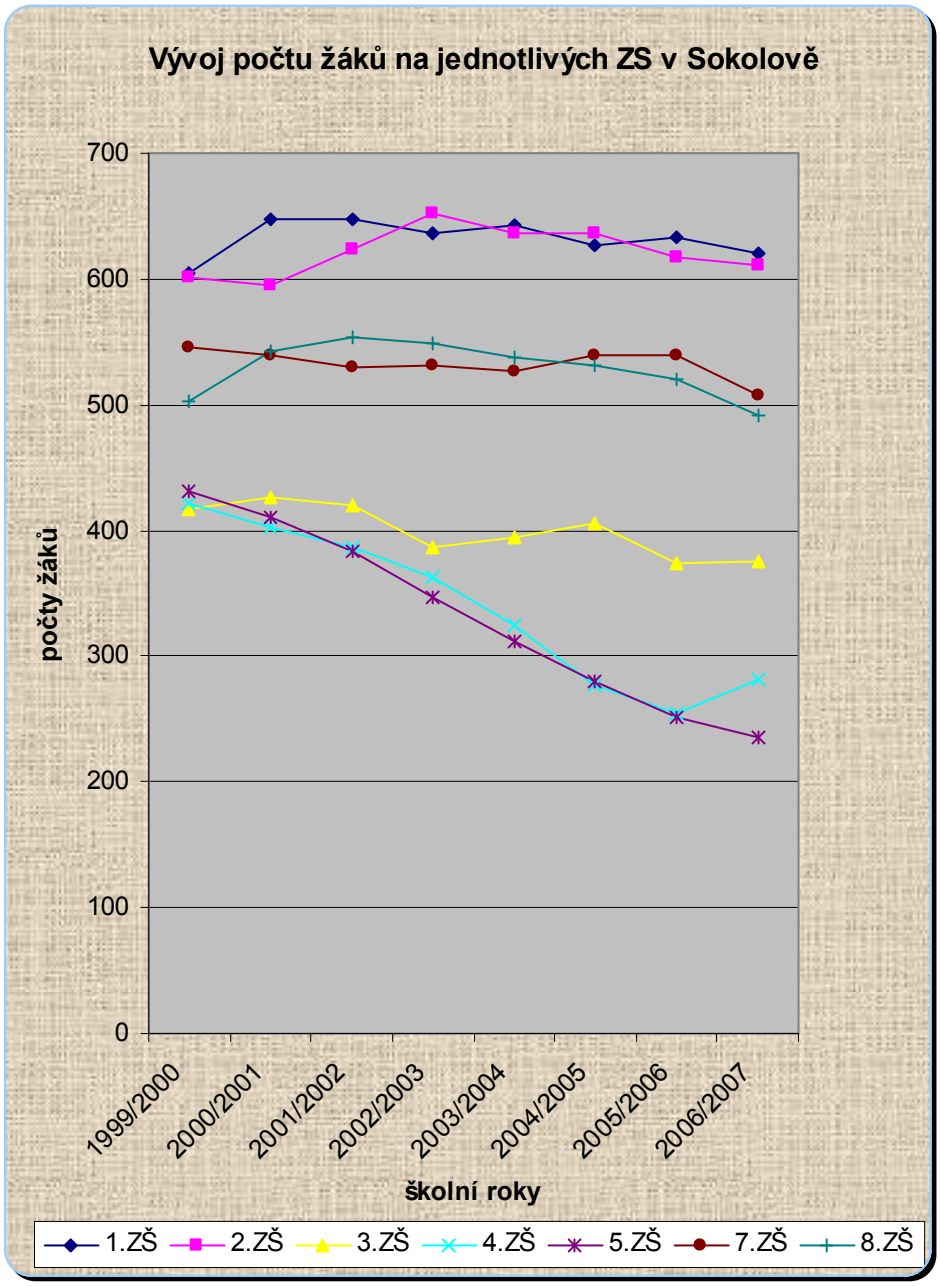
2. Současný stav

Školství i v našem městě se musí optimalizovat s velkou opatrností a s dlouhodobým výhledem do budoucnosti, neboť jakékoliv změny ve školství mají dlouhodobý charakter a projeví se za delší dobu na naší mládeži. Je jednoduché zavřít školu, ale je velmi obtížné otevřít novou školu. V sedmi našich základních školách je v roce 2007 **3125** dětí. Vývoj obsazení škol dětmi od roku 1999 je v tabulce a grafu.1. Situace na ZŠ Běžecká se v příštím roce změní, neboť tam nastoupí žáci z rušené školy Na Vyhlídce.

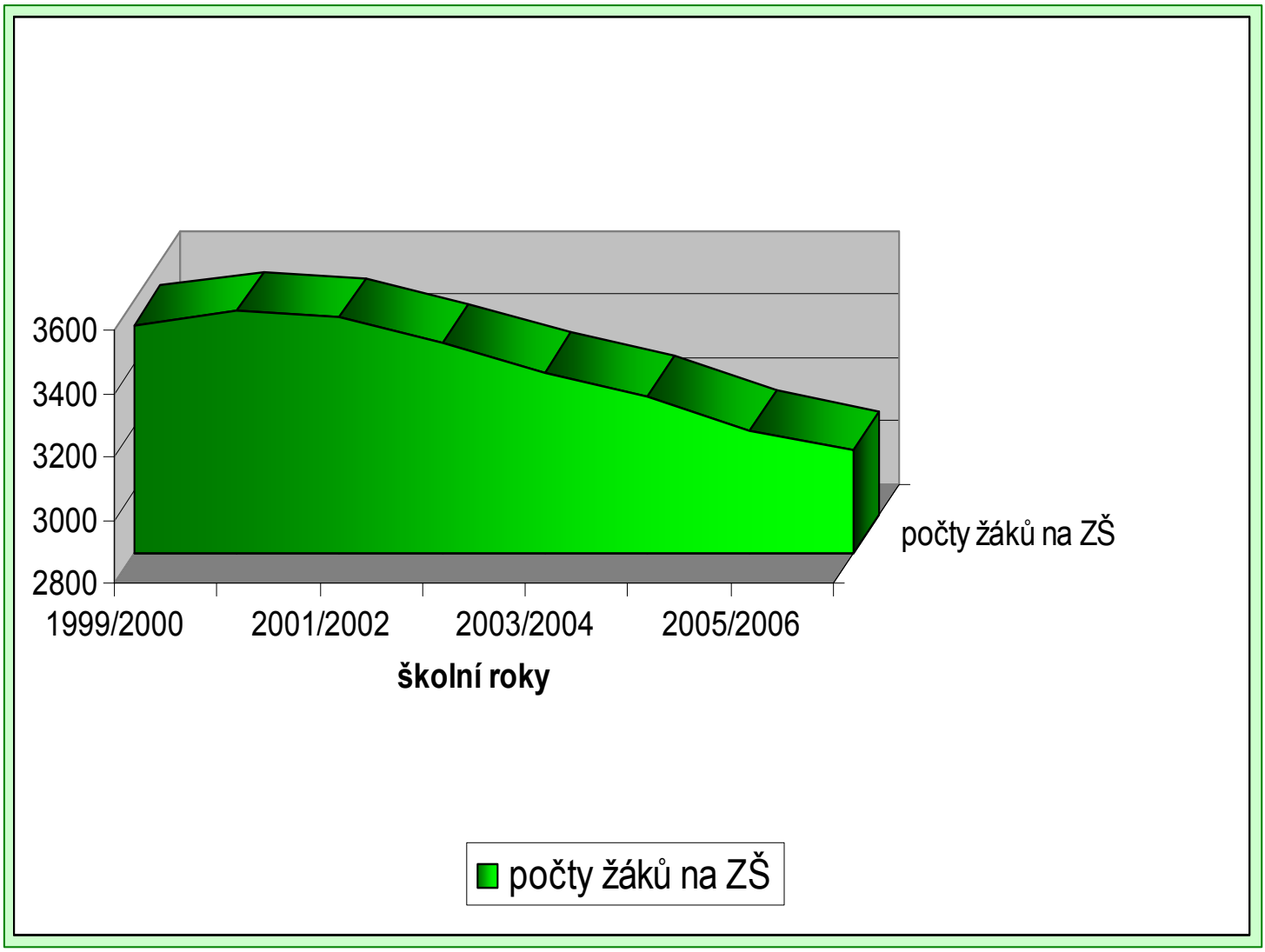
Počet žáků ZŠ podle školních roků a jednotlivých škol

	1999/2000	2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007
1.ZŠ	604	648	648	636	643	627	633	621
2.ZŠ	602	595	624	652	637	637	618	611
3.ZŠ	417	426	420	387	395	406	374	376
4.ZŠ	422	403	386	363	324	277	255	282
5.ZŠ	431	411	383	347	312	280	252	235
7.ZŠ	545	540	529	531	526	539	539	508
8.ZŠ	502	542	554	549	537	531	520	492
celkem ZŠ	**3523**	**3565**	**3544**	**3465**	**3374**	**3297**	**3191**	**3125**

Obr.1

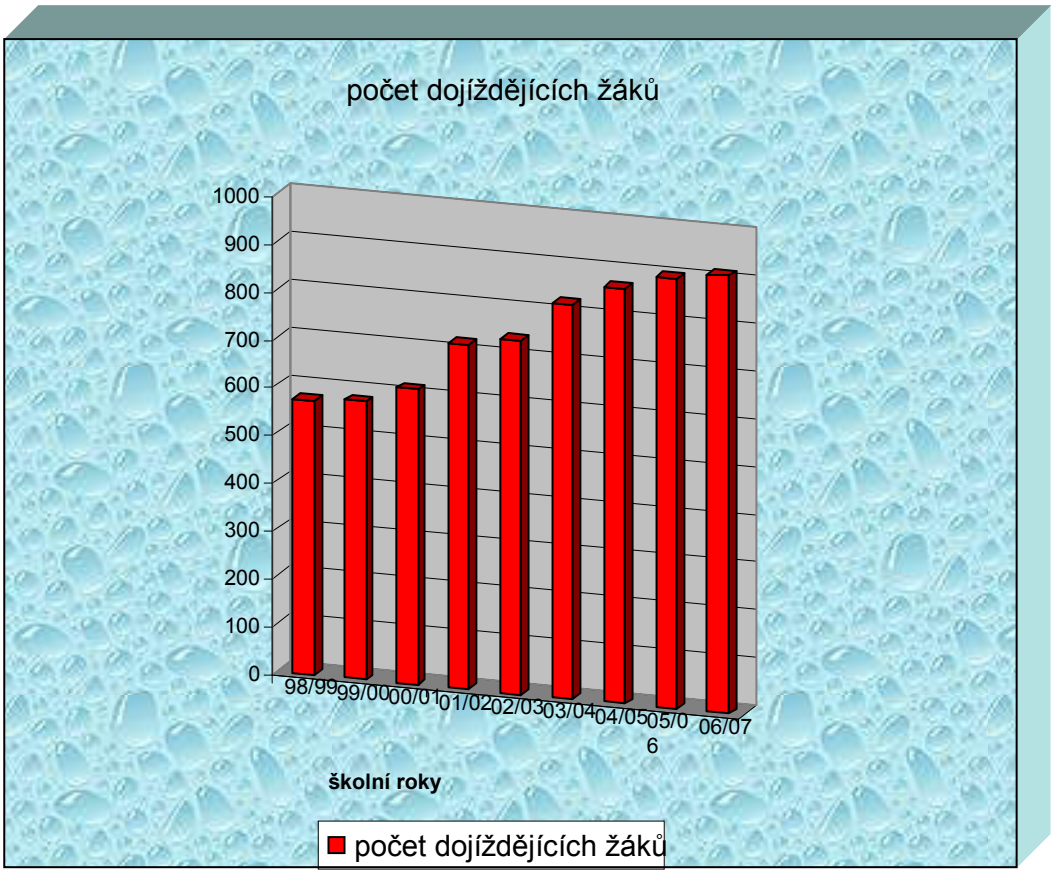
***Vývoj počtu žáků na ZŠ v Sokolově celkem*:**

Z další tabulky je vidět stoupající tendence v počtech dojíždějících dětí. Je to způsobeno nejen uzavřením několika škol v okolních obcích, ale také skutečností, že někteří rodiče se domnívají, že škola v Sokolově dá dětem lepší vzdělání než vesnická. Dalším aspektem je to, že rodiče pracují v Sokolově a berou děti sebou. Případně jejich starší sourozenec studuje na střední škole v Sokolově a žáka vozí sebou. Tato zvyšující se tendence je pro naše školy přínosem. Dostávají vyšší dotace na žáky a v řadě případů jen díky dojíždějícím žákům jsou školy schopny sestavit např. sportovní týmy na sportovních školách.

Dojíždějící žáci

školní rok	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
počet žáků	*571*	*580*	*615*	*720*	*737*	*823*	*866*	*897*	*914*

V další tabulce jsou kapacity škol a jejich naplnění v roce 2006/7. Společně s grafy a tabulkami o vývoji počtu žáků na jednotlivých školách ukazují tendence ve snižování počtu žáků.

Kapacita škol a jejich naplnění v roce 2006 / 07

	kapacita	skutečný počet dětí	
škola	školy	2006/7	ROZDÍL
I.	840	621	219
II.	650	611	39
III.	600	376	224
IV.	630	282	348
V.	550	235	315
VI.	590	508	82
VIII.	690	492	198

/Kapacita školy je počet žáků, pro který byla škola kolaudována. Postupem doby se měnily požadavky na velikosti tříd, vybavení –jazykové učebny,počítačové učebny,..- a skutečná kapacita je dnes mnohem nižší. Procedura změny je složitá a tak je stále zapsána kolaudační kapacita/

Následující tabulka a graf ukazují vývoj počtu dětí, které přišly k zápisu. Je zajímavé, že se počty u zápisu a počty dětí, které skutečně nastoupí do škol dosti liší.

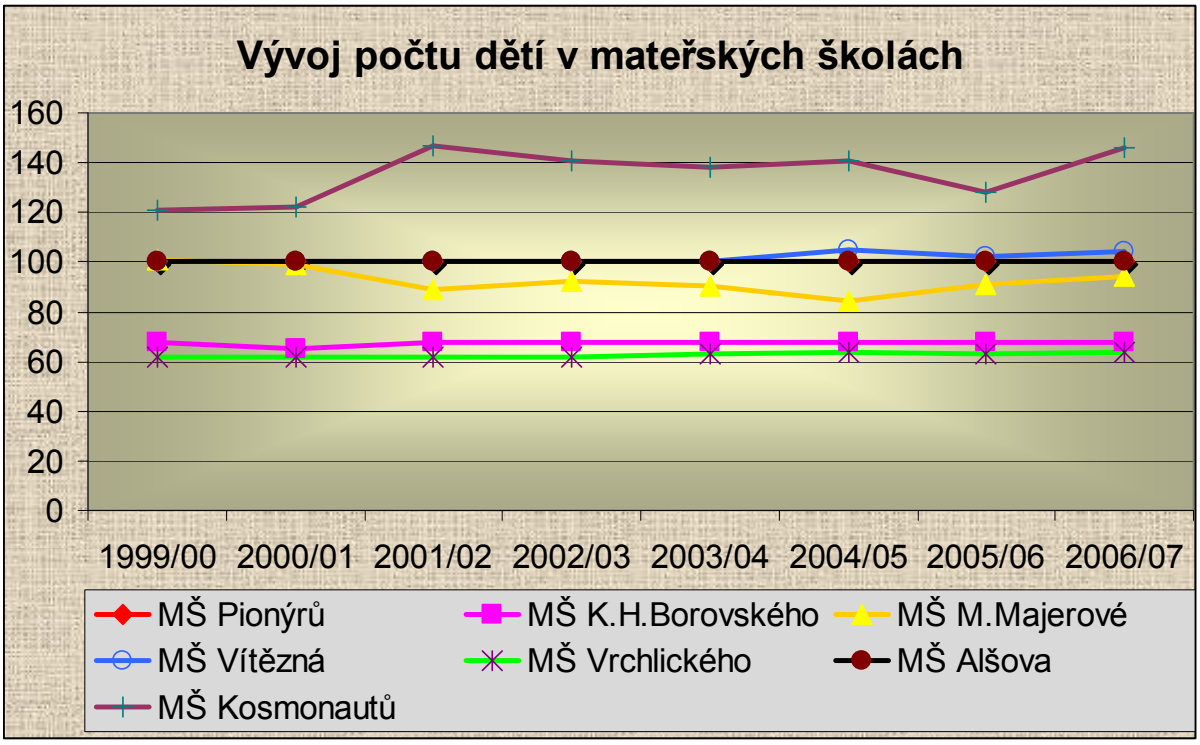
školní rok	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08
počet dětí	317	303	274	257	208	218	225	245	206

3.Demografický vývoj

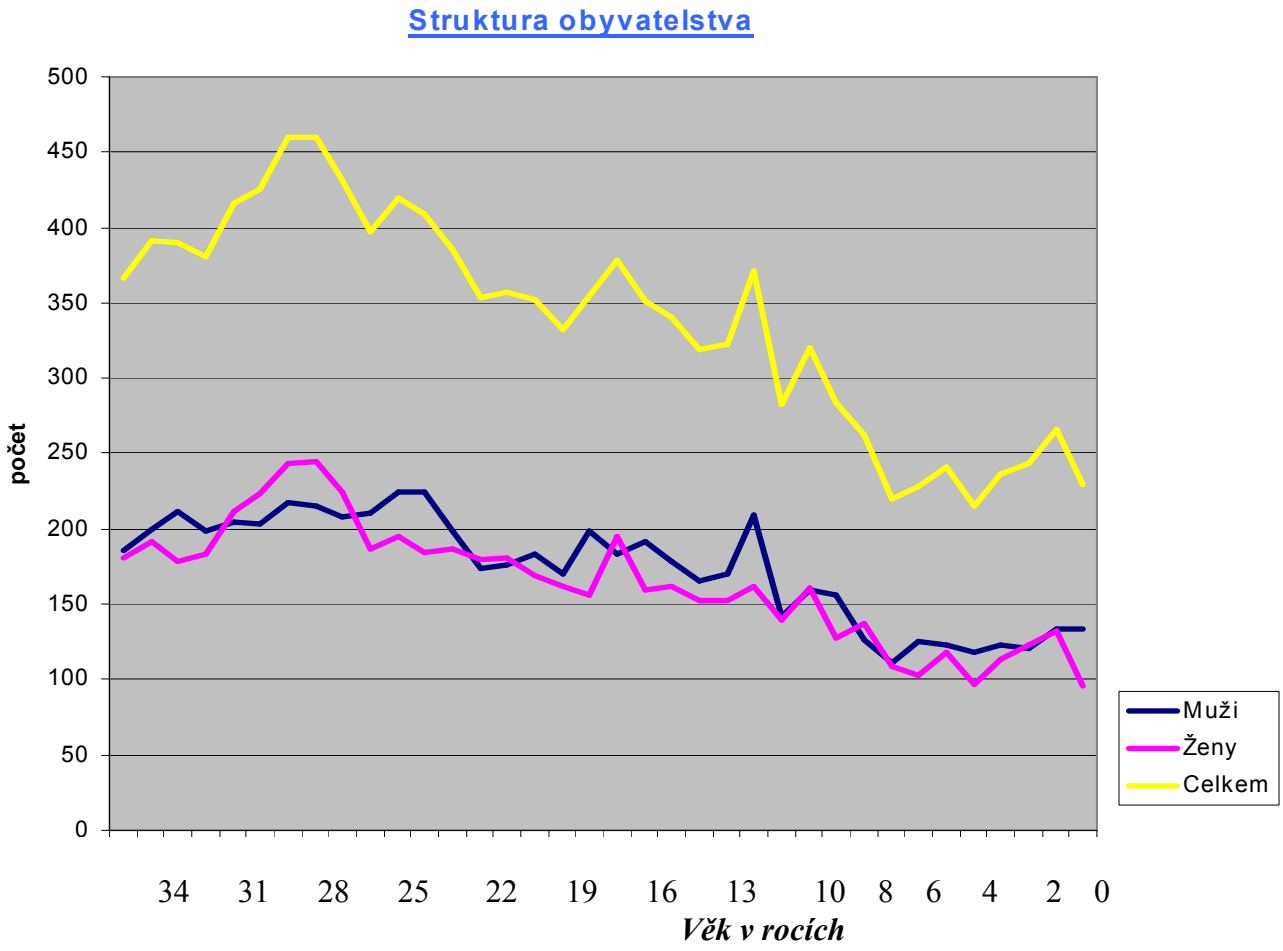
Odhadovat demografický vývoj ve společnosti je dnes dost obtížné. A v menší jednotce jako je město je to ještě problematičtější. Tuto situaci ovlivňují nejen politické snahy o zvýšení porodnosti, ale celková nálada ve společnosti, síla ročníků, ve kterých ženy nejčastěji mají děti, ale i ekonomická situace okolních malých obcí, rodin, to zda v obci žijí mladí lidé, kteří mají děti, či zda se obec vylidňuje a bude muset školu zavřít (a to nejen pro nedostatek dětí, ale třeba i z ekonomických důvodů) a zbývající děti budou dojíždět do Sokolova, zcela neodhadnutelná je migrace obyvatelstva, imigrace cizinců, jejich věková skladba (a bude to ještě problematičtější až vstoupíme do šengenského prostoru). V tabulce je vývoj počtu dětí v mateřských školách. Z tabulky je zcela jasné, že volné kapacity jsou skoro vyčerpány :

	kapacita	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07
MŠ Pionýrů	100	100	100	100	100	100	100	100	**100**
MŠ K.H.Borovského	68	68	65	68	68	68	68	68	**68**
MŠ M.Majerové	120	101	99	89	92	90	84	91	94
MŠ Vítězná	110	100	100	100	100	100	105	102	104
MŠ Vrchlického	65	62	62	62	62	63	64	63	64
MŠ Alšova	100	100	100	100	100	100	100	100	**100**
MŠ Kosmonautů	180	121	122	147	141	138	141	128	146
celkem	***743***	***652***	***648***	***666***	***663***	***659***	***662***	***652***	***676***

Lze předpokládat, že po současném celorepublikovém růstu počtů narozených dětí nastane v porodnosti stagnace. Kdy to bude, je těžké posoudit. Značně to záleží na ekonomické situaci mladých rodin. Zcela nejasnou prognózu má vývoj počtu imigrantů s dětmi, které budou chtít navštěvovat naše školy. Dá se s větší mírou pravděpodobnosti usoudit, že v nejbližších 6-10 letech se počet žáků na školách nebude radikálně snižovat, ale naopak by mohl mírně vzrůst. Pokud na některé škole klesne počet dětí, zákonitě musí na jiné škole počet vzrůst. Bude to záviset na spádových oblastech jednotlivých škol a stáří obyvatelstva v těchto obvodech. Bude třeba přistoupit k reorganizaci spádových školních obvodů.. Zcela jistě se do demografické situace promítne postupné snižování těžby v SU a.s. a nahrazování jinou činností. V dlouhodobé perspektivě je velmi reálné, že do Sokolova přijede za prací a za novými možnostmi v rekreaci, sportu, turistice řada mladých lidí a mnozí zde mohou zůstat na trvalo. I s takovouto situací je nutno počítat a mít pro takovouto situaci kapacitu mateřských i základních škol, ale mělo by to mít i odraz v kulturní nabídce a nabídce středních škol. Je třeba mít stále na zřeteli, že kvalita populace je dána úrovní vzdělání, možnostmi dalšího celoživotního vzdělávání a rozvoje, uplatnění ve společnosti, kvalifikovaní lidé budou na Sokolovsku třeba, ale bude jich nedostatek, pokud nebudou mít důvod, proč tady žít. Jak ukazují zkušenosti z jiných částí republiky, důvodem k trvalému pobytu není ani dobré zaměstnání (problémy se získáním kvalifikovaných pracovníků v některých průmyslových zónách, kde vybudovali továrny zahraniční investoři).

Orientační skladba obyvatelstva do 36 let v Sokolově je v grafu

škola	kvalifikovaní	nekvalifikovaní	celkem	%
ZŠ Pionýrů	*38*	*3*	*41*	**92,68**
ZŠ Rokycanova	*34*	*5*	*39*	**87,18**
ZŠ B.Němcové	*19*	*8*	*27*	**70,37**
ZŠ Sokolovská	*14*	*8*	*22*	**63,64**
ZŠ Běžecká	*13*	*10*	*23*	**56,52**
ZŠ Švabinského	*24*	*9*	*33*	**72,72**
ZŠ Křižíkova	*29*	*5*	*34*	**85,29**
celkem	*171*	*48*	*219*	**78,08**

Tabulka ukazuje procentuální zastoupení kvalifikovaných pracovníků na školách, naopak je tedy v našich školách zaměstnáno 21,92 % nekvalifikovaných pracovníků

V této souvislosti je třeba upozornit na skutečnost, že mnoho pedagogů je sice kvalifikovaných, ale jsou ve věkových kategoriích nad 50 let a blíží se jejich odchod do

důchodu. Na druhou stranu nový školský zákon klade na pedagogy mnohem vyšší požadavky než předchozí. Bude velmi problematické zajistit kvalitní výuku s nekvalifikovanými pracovníky. Řada studentů ze sokolovských středních škol (zejména z gymnázia) vystuduje pedagogické obory na universitách, ale nevracejí se do Sokolova. Bude nutné zaměřit se na důvody, proč tomu tak je a pokusit se tento trend změnit. Některé důvody jsou známé – malá prestiž učitelského povolání, mnohem vyšší platy v jiných odvětvích (tím nelze říci, že jsou dnes ještě platy pedagogů nízké, ale ve srovnání není toto povolání z těchto důvodů zajímavé a atraktivní), možnost mladých lidí cestovat, studovat v zahraničí a tím i možnost mnohem lukrativnějšího zaměstnání ve světě, problémy v práci s dětmi a mládeží, sílící šikana na školách a problematické možnosti jejího omezování, mladí hledají prostředí podobné prostředí, ve kterém studovali, tj. s možností bohatého sportovního (což Sokolov umožňuje), kulturního a společenského vyžití (což už o Sokolovu tvrdit nelze). Velkou roli hraje i úroveň a cena bydlení a jeho dostupnost.

Důležitou a v současné době ne dostatečně připomínanou problematikou je péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami (dyslektici, dysgrafici, apod.). I této problematice je třeba věnovat průběžně pozornost. Je to problematika velmi diskutovaná mezi odborníky, zejména vzhledem k tomu, zda děti integrovat do běžných škol nebo naopak vytvářet homogenní kolektivy z těchto dětí. Dosud neexistuje jednotný názor a bude nutno v brzké době se zabývat i touto otázkou.

4.Stavební stav

Školy pracují v budovách různého stáří a různé stavební úrovně. V mnohých je třeba provést řadu stavebních oprav, aby se kvalita práce v té škole zlepšila a tím i pracovní prostředí žáků a učitelů. Je nezbytné průběžně monitorovat situaci a neřešit pouze havárie, ale postupně zlepšovat stav budov tak, aby odpovídal stále se měnícím požadavkům na výuku. To je požadavek velmi náročný na finance a proto bude třeba se pokusit čerpat co nejvíce prostředků z fondů EU.

Je velmi žádoucí zajistit dobrou dopravní dostupnost všech škol, zejména ZŠ na Běžecké ulici (MHD, přechody např. z D.Rychnova).

V souvislosti se vzrůstajícími požadavky na integraci dětí s různými problémy do běžných škol, je třeba zajistit pro tyto děti odpovídající podmínky. V praxi to většinou znamená zajistit možnost přístupu i do vyšších poschodí vozíčkářům a rovněž jejich přístup na WC. K tomuto problému bude třeba přistoupit např. selektivně – upravit jednu školu na sídlišti (určité zkušenosti již jsou ve škole ve Švabinského ulici), jednu v dolním městě (zde se nabízí škola v ulici Pionýrů) a posilovat školu na Běžecké ulici.

5.Stravování

Od 1.února 2007 jsou všechny naše základní školy (mimo ZUŠ a DDM) vybaveny vlastním stravovacím zařízením. Jedna z těchto škol má výdejnu a stravu dodává externí dodavatel. Jde o ZŠ v Rokycanově ulici. Z hygienických a provozních důvodů je třeba ve velmi krátké době vyřešit situaci v jídelně ZŠ Pionýrů, kde by měla být jídelna zrekonstruována a převedena na systém výdejny s dovozem stravy od externího dodavatele. Protože v ZŠ Rokycanova probíhá do 30.6.2007 zkušební provoz, lze předpokládat, že po tomto termínu bude rozhodnuto o dalším postupu nejen o dodavateli stravy na ZŠ

Rokycanova, ale i o změně v ZŠ Pionýrů. V této souvislosti je třeba upozornit na to, že se u dodávek stravy jedná o externího, soukromého dodavatele a existuje zde určitá míra nejistoty (jako u všech subjektů mimo přímou působnost obce) o další budoucnosti. Proto je vhodné mít zálohu pro případ výpadku . Touto zálohou byla navržena vývařovna v ZŠ Běžecká, která však potřebuje některé úpravy z hlediska hygieny provozu. Zatím není důvod měnit systém stravování na ostatních školách, vzhledem k tomu, že postupem času byly hygienické předpisy upraveny podle standardů EU a tedy nejsou tak přísné. Přesto je vhodné zvažovat další možnosti využívání dodávek stravy od externích dodavatelů, budou-li podmínky a garance vyhovující.

6. Záměry

Vize:

Vybudovat v Sokolově základní školství, které bude svojí kvalitou, vybaveností a veškerým zázemím na úrovni doby. Školství, které bude svým žákům poskytovat odpovídající vzdělání, ale umožní jim i další zaměření – sportovní školy (kvalitní sportoviště a tréninkové možnosti), kulturní vyžití a možnost zapojit se do kulturního života společnosti (od mládí ukázat pozitivní stránky vzdělání a kultivace života ve společnosti s bohatou kulturní nabídkou), zaměření na IT obory a technické obory, které budou v krátké budoucnosti nedostatkovými. Školství, které dobře připraví žáky pro další vzdělávání.

Dlouhodobé cíle:

- neustále se snažit zvýšit a v optimálním případě plně zajistit aprobovanost nebo alespoň plnou kvalifikovanost pedagogů na školách v působnosti města
- potírat projevy šikany a působit preventivně v této oblasti
- zlepšovat vybavenost škol nejmodernějšími pomůckami a technikou
- podle možností zlepšovat stavební stav budov a komunikací kolem škol
- postupně zajišťovat na vybraných školách přístup hendikepovaným žákům (vozíčkářům), tj. přístup do školy i do vyšších poschodí, vhodná WC atd. (předpoklad je výběr vhodných škol tak, aby pokryla jedna škola sídliště (návrh ZŠ Švabinského), spodní část města (např. ZŠ Pionýrů) a vzhledem k zaměření i případné menší úpravy na ZŠ Běžecká)
- zlepšit dopravní dostupnost (MHD) na ZŠ Běžecká
- sledovat situaci ve stravování a podle vývoje navrhnout změny
- rozšiřovat diversifikaci zaměření výuky již na ZŠ

Krátkodobé cíle:

- zrekonstruovat jídelnu na ZŠ Pionýrů na výdejnu včetně dalších úprav
- zajistit rekonstrukci WC na ZŠ Švabinského pro vozíčkáře
- společně se školami hledat mladé plně kvalifikované učitele a získat je pro školství v Sokolově (pobídkové programy – startovací byty, bonusy, apod)
- aktivně postupovat proti projevům šikany